

DISCURS MORAL O CONFLICTE D'INTERESSOS ?

Germà Bel

(Publicat a *La Vanguardia*, 17 de Desembre de 2013)

El govern econòmic de la UE progressa a empentes i rodolons, perquè si alguna cosa hem après de la crisi del deute és que la Unió Monetària no es pot sostenir amb regulacions tan diferents en àmbits de la política econòmica com el financer, laboral i molts altres. De fet, ja ho sabíem des d'inicis de la dècada passada. Ara hem après també que aquests defectes no se superen amb voluntarisme, sinó amb reformes que reforcin la integració de les polítiques econòmiques i de la seva governança a nivell europeu. Això vol dir, dit en plata, cessió de sobirania econòmica dels Estats. I genera conflictes d'interessos en tots els països, ja que les normes pròpies de cada país reflecteixen preferències locals, i també defensen i promouen els interessos atrinxerats en les regulacions existents, interessos creats que als països del Sud s'han mostrat especialment potents per defensar els seus privilegis.

Aquests conflictes d'interessos es reflecteixen clarament en la tensió existent entre progrés de les reformes estructurals en el Sud i la mutualització de garanties i de suport financer a escala europea (reestructuració encoberta del deute). En el cas d'Espanya, les instàncies europees persegueixen forçar el màxim possible de reformes estructurals i minimitzar el suport exterior. En canvi, les autoritats espanyoles persegueixen maximitzar el suport extern, amb les menys reformes possibles. És molt comprensible. A la fi, els països centrals volen minimitzar el corrent present i futura de transferències, mentre que a Espanya es vol preservar els interessos atrinxerats que sostenen les estructurals reals de l'Estat, d'aquí l'arrossegament de peus en matèria de reformes. Hi ha un important conflicte d'interessos materials i polítics.

Aquest terreny ofereix una mostra més de la degradació del debat de política pública a Espanya: el recurs al judici d'intencions per desqualificar la contrapart. S'ha construït un discurs moral sostingut sobre la ficció d'un discurs moral de signe contrari en el centre i el nord d'Europa. És cert que per tot arreu couen faves populistes, i hi ha hagut populisme en aquelles latituds en explicar els problemes als països del Sud. També procedeix recordar que en populisme al Sud es donen sopes amb fones. En realitat, el que els passa als ciutadans del centre i nord d'Europa és que no volen carregar amb una part gran dels nostres deutes, i aquí es pensa que estaria molt bé que es facin càrrec d'una bona part. Quan s'aconsegueix atribuir propòsits 'morals' als nostres veïns del nord, posant el focus sobre les 'intencions' dels qui demanen reformes que ells ja van fer, s'aconsegueix esquivar el debat sobre els interessos creats i les reformes a Espanya. I si prestem més atenció per què els dos Estats-Nació degans del continent, França i Espanya, s'oposen frontalment a un govern europeu més fort i integrat? És que no hem après que si no integrem la política econòmica tornarem a ser-hi després de sortir d'aquesta crisi?